

درس کلام استاد ربانی

۹۹/۰۴/۰۱

بسم الله الرحمن الرحيم

« فهرست دروس

حوزه علمیه قم

مسجد اعظم

قم

مدرسه فیضیه

مدرسه خان

مدرسه آیت الله گلپایگانی

سایر مدارس

فقه معاصر

تفسیر

رجال

دروس به زبان عربی

دروس سطوح عالی

حوزه علمیه نجف

نجف

حرم امیرالمؤمنین (ع)

مساجد

حوزه علمیه مشهد

مدرسه آیت الله خویی

سایر مدارس مشهد

تفسیر و نهج البلاغه

سایر حوزه‌ها

شهرستانها

کربلا

بیروت

دمشق

داکار (آفریقا-سنگال)

قطیف و احساء

کابل

سایر موضوعها

کلام و فلسفه

طب در روایات

بزرگان معاصر

تقریر عربی درسها

راهنما

تقریر نویسی

مشکلات

ثبت نام

ثبت نام

ویرایش اطلاعات

نرم افزارها

پخش زنده-کامپیوتر

پخش زنده-اندروید

آرشیو مدرسه فقاها

موضوع: حقیقت جهنم

مقایسه جهنم و بیمارستان

در فضای مجازی مطالبی از برخی گویندگان درباره جهنم و جایگاه آن و نیز راه‌هایی از دوزخ بیان شده است که با آنچه از آیات قرآن و روایات بدست می‌آید و در میان عالمان اسلامی مورد توجه قرار گرفته مخالف است. از آنجا که ممکن است این سخنان مایه انحراف فکری و اعتقادی جوانان و نوجوانان شود در این باره نکاتی بیان می‌شود.

عبارت‌های گوینده

گوینده مورد اشاره درباره جهنم این عبارات را بکار برده است:

«جهنم جای بدی نیست. بیمارستان جای بدیه. شهر بیمارستان نمی‌خواد. جهنم بیمارستانی است در مسیر بهشت برای اینکه بتوانیم از نعمت‌های بهشت استفاده کنیم باید از این جا رد شویم».

«راه بهشت، جهنم است. اگر کسی در دنیا حریف مریضی هایش نشد برای اینکه بتواند در بهشت بهترین لذت‌ها را ببرد و سر بالاترین سفره‌ها با اشتها بشیند، باید اول در اتفاق عمل درمان بشه. این است داستان جهنم و هیچ چیز دیگر نیست».

«ملک عذاب این نیست که آنجا سیخ و چوب داغ است این خبرا نیست، پرستارند آنها . خدا بنده خلق نکرده داخل آتش بیندازد جلز و ولز او را تماشا کند، اشتباه گرفته ایم».

«مرحوم آیت الله بهجت می فرماید خوب و بد وقتی می میرند آرزو می کنند ای کاش زودتر مرده بودیم . اینقدر اوضاع آن طرف خوب است.»

نقد و بررسی

۱. وقتی به قرآن رجوع می کنیم، خلاف آنچه در این عبارات درباره دوزخ بیان شده می بینیم. وی گفته است: جهنم جای بدی نیست در حالی که قرآن کریم در آیات مختلف و با تعبیر گوناگون جهنم را جایگاهی بسیار بد معرفی می کند. «بئس المصیر»، «بئس القرار»، «بئس المهاد»، «اولئک شر مکانا». بنابراین کلام گوینده بر خلاف نص قرآن کریم است.

۲. تشبیه جهنم با بیمارستان کاملاً نادرست است و تفاوت بسیاری میان این دو وجود دارد:

الف) کسی که به جهنم می رود، درد و رنج و عذابش در آنجا آغاز می شود، در حالی که در مورد بیمارستان کسی که درد و رنج دارد برای رفع آن به بیمارستان می رود. مکانی که در دنیا با جهنم شباهت دارد، شکنجه گاه و تبعیدگاه است.

ب) در بیمارستان کسی را به آنجا بیاید مورد نکوهش و خشم قرار نمی گیرند اما کسانی که وارد جهنم می شوند مورد نکوهش خداوند و اولیاء الهی قرار می گیرد و به عنوان تبهکاران «وَ إِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ» [۱] از آنها یاد می شود. در جای دیگر می فرماید: ﴿أَفَمَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ وَ مَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَ بئس المصيرُ﴾ [۲] : آیا کسی که [با طاعت و عبادت] از خشنودی خدا پیروی کرده ، همانند کسی است که به سبب ناخشنودی خدا دچار سقوط معنوی شده؟ و جایگاهش دوزخ است

و دوزخ عاقبت بدی است. در جای دیگر می فرماید: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾ [۳] : با خفت و خواری دوزخیان را وارد جهنم می کنند.

ج) در بیمارستان پرستاران با بیمار با رافت و مهربانی رفتار می کنند اما قرآن کریم فرشتگان مامور دوزخ را با عنوان «غِلَظٌ شَدَادٌ» یاد می کند. ﴿عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَظٌ شَدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَ يَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ﴾. [۴]

د) در بیمارستان سعی می شود غذایی که به بیمار داده می شود با مزاج بیمار هماهنگ و برای وی متبوع باشد، حتی وقتی به وی دارو داده می شود سعی می کنند تا حد امکان از تلخی آن بکاهند. یا وقتی می خواهند وی را جراحی کنند محل را سر و یا فرد را بیهوش می کنند. و نیز برای رفع درد به وی مسکن می دهند اما در دوزخ این جهات وجود ندارد، بلکه خوردنی ها و نوشیدنی های دردناک و مسمم کننده به وی می خوراندند: ﴿وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غَسَلِينَ﴾ [۵] غسلین همان طور که راغب می گوید عبارت است از غسله هایی که از بدنهای کافران در دوزخ جاری می شود. مجمع البیان می گوید مراد چرک و خونی است که از زخم های اهل نار خارج می شود. ﴿مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَ يُسْقَى مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ﴾. صدید آبی چرکین است که میان گوشت و پوست از زخم حاصل می شود. در جای دیگر می فرماید: ﴿تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ آتِيَةٍ . لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ﴾ [۶] آب آنان از چشمه جوشان است و طعام آنها از ضریع است. ضریع نوعی خار خشک و چرکین است که حتی حیوانات نیز از آن نمی خورند.

ه) در بیمارستان به بیماران لباس هایی می پوشانند که احساس راحتی کنند اما جامه های اهل دوزخ جام های آتشین است. ﴿قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ﴾. [۷]

و) در بیمارستان سعی می شود غم بیماران زدوده شود اما غم اهل جهنم کاهش یافتنی نیست. ﴿كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ﴾ [۸] : هرگاه بخواهند به سبب اندوه [فراوان و غصه گلوگیر] از دوزخ درآیند ، به آن بازشان می گردانند ؛ و [به آنان می گویند :] عذاب سوزان را بچشید .

ز) در بیمارستان بیماران را غل و زنجیر نمی کنند ولی اهل دوزخ را به غل و زنجیر می کشند. (حال یا همه یا بعضی از آنان را). ﴿خُذُوهُ فَغُلُّوهُ (۳۰) ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ (۳۱) ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ﴾ [۹] : [فرمان آید] او را بگیرید و در غل و زنجیرش کشید. آن گاه به دوزخش دراندازید . سپس او را در زنجیری که طولش هفتاد ذرع است به بند کشید.

ح) در بیمارستان پزشک و پرستار حامیان بیمار هستند و برای شفا پیدا کردن او تلاش می کنند، اما اهل دوزخ یار و یاروی ندارند: ﴿فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ﴾ [۱۰]

بنابراین آنچه گوینده درباره جهنم گفته است با آنچه در قرآن بیان شده کاملاً ناسازگار است. مساله دوزخ چیزی نیست که با علم تجربی یا عقل فلسفی و یا راه های متعارف بشری بشود درباره آن سخنی گفت. باب علم و آگاهی به جزئیات مربوط به قیامت از دسترس عقل و تجربه انسان و دیگر راه های متعارف بشری خارج است و یگانه راه آن وحی است.

۳. کلامی که وی به آیت الله بهجت نسبت داده نیز تحریف و نادرست است. آیت الله بهجت می فرماید: کسانی که وارد قیامت می شوند چه خوب و چه بد می گویند کاش زودتر آمده بودیم. اهل بهشت می گویند کاش زودتر آمده بودیم زیرا کرامات و نعمت های الهی را می بیند. اما اهل دوزخ که می گویند کاش زودتر آمده بودیم بدان خاطر است که وقتی آن عذاب ها و ناگواری های دوزخ

را مشاهده می کنند می فهمند که اینها در اثر گناه و معصیت آنها بوده است، لذا می گویند کاش زودتر آمده بودیم تا کمتر گناه کرده و اکنون عذاب های کمتری نصیب ما می شد.

از خدای متعال عاجزانه فهم صحیح معارف دینی را مسالت می کنید و می خواهیم که ما را از اظهار سخنان بی پایه و اساس که مایه ضلالت و گمراهی دیگران می شود مصون بدارد و عاقبت ما را ختم به خیر فرماید.

[۱] انفطار/سوره ۸۲، آیه ۱۴.

[۲] آل عمران/سوره ۳، آیه ۱۶۲.

[۳] غافر/سوره ۴۰، آیه ۶۰.

[۴] تحریم/سوره ۶۶، آیه ۶۱.

[۵] حاقه/سوره ۶۹، آیه ۳۶.

[۶] غاشیه/سوره ۸۸، آیه ۵ و ۶.

[۷] حج/سوره ۲۲، آیه ۱۹.

[۸] حج/سوره ۲۲، آیه ۲۲.

[۹] حاقه/سوره ۶۹، آیه ۳۰ تا ۳۲.

[۱۰] حاقه/سوره ۶۹، آیه ۳۵.

